

Notat

vedrørende reklamer på busser

Retten til at sælge reklameplads på busser

Ifølge FynBus' kontrakt med entreprenører, har entreprenørerne retten til at sælge reklameplads på busser. Indtægterne ved salg af reklameplads tilfalder således entreprenørerne.

I lighed med andre trafikselskaber og tilsvarende for f.eks. læskure, som kommunen har ansvaret for, har FynBus fastsat et regelsæt, der tager hensyn til, at busser hører til i det offentlige rum, og at reklamer på busser derfor er særligt eksponerede.

Regelsættet fremgår af FynBus' kontrakt med entreprenørerne, og entreprenørerne har ansvaret for, at dette regelsæt overholdes.

FynBus skal ikke godkende reklamer på forhånd, men hvis entreprenørerne er i tvivl om, hvorvidt en konkret reklame overholder FynBus' regelsæt, kan FynBus vejlede herom.

De første – og eneste – reklamer, der hos FynBus har givet anledning til overvejelser om, hvorvidt de var i overensstemmelse med regelsættet, er Nygart-reklamen og Dansk Palæstinensisk Venskabsforenings reklame. Disse omtales herunder.

FynBus er ikke tidligere blevet anmodet om at vejlede om regelsættet eller at forhåndsgodkende en reklame. FynBus har heller aldrig tidligere haft anledning til at afvise en reklame.

FynBus' regelsæt for reklamer på busser

Af FynBus' regelsæt for reklamer på busser fremgår bl.a. følgende:

"Som norm for reklamernes udformning gælder det internationale reklamekodeks.

Pornografisk propaganda, samt reklame af polemisk art må ikke forekomme. Det er FynBus der træffer afgørelse om, hvorvidt en reklame er pornografisk propaganda eller af polemisk art.

Politiske reklamer for et enkelt parti eller en organisation må ikke udgøre mere end 25 % af reklamepladserne i maksimum to uger ad gangen.

FynBus kan modsætte sig påsætning af en reklame, ønske en reklame ændret eller forlange den nedtaget, hvis reklamen er i strid med ovenstående."

Det bemærkes at, FynBus kun tager stilling til reklamer efter en anmodning.

Regelsættet er fastsat med udgangspunkt i, at der skal være plads til alle i den kollektive transport. FynBus ønsker ikke at skulle fortolke reglerne for god markedsføringsskik mv., og ligeledes ønsker FynBus ikke at blive inddraget i uoverensstemmelser eller konflikter mellem personer eller grupper.

Den seneste tids debat om konkrete reklamer har derfor givet anledning til overvejelser om, hvorvidt der er behov for opstramning eller revurdering af regelsættet med henblik på at undgå reklamer, der er i modstrid med FynBus' interesser. Ligeledes er der generelle drøftelser i Trafikselskaberne i Danmark om reklamer på busser.

Kommercielle reklamer vs reklamer, der indeholder meningsytringer

I fortolkningen af FynBus' regelsæt skelnes der mellem kommercielle reklamer og reklamer/annoncer, der indeholder meningsytringer.

Kommercielle reklamer

Kommercielle reklamer – forstået som reklamer, der har til hensigt at sælge et produkt eller en ydelse - vil som helt overvejende hovedregel kunne bringes på busserne, forudsat de overholder reglerne for reklamer.

Ud over et internationale reklamekodeks, findes der en lang række regler og retningslinjer, som reklamer skal leve op til. Det er entreprenørens ansvar, at reklamer lever op til disse regler og retningslinjer. Det er ikke tanken, at FynBus skal foretage vurderingen af en reklames lovlighed. Det er FynBus' forventning, at såfremt entreprenøren og dennes reklamebureau er i tvivl om en reklames lovlighed, bringes denne reklame ikke.

Forbrugerombudsmanden kan behandle borgeres klager over reklamer. FynBus er ikke bekendt med, at der skulle være klaget til Forbrugerombudsmanden over reklamer bragt på de busser, der kører for FynBus.

Reklamer, der indeholder meningsytringer

Reklamer, der indeholder meningsytringer - herunder et politisk budskab - vil kunne bringes på busserne, forudsat de er lovlige og ikke er af polemisk art. Ved reklame af polemisk art forstås reklame, som kan skabe splid, uoverensstemmelse eller konflikt mellem personer eller grupper. Også her er det entreprenørernes ansvar at sikre, at reklamerne er lovlige og lever op til FynBus' regelsæt, og det har ikke været forventningen, at reklamer skulle forelægges bestyrelsen. Det står imidlertid klart, at reklamer, der indeholder meningsytringer i sidste ende vil kunne afkræve en politisk stillingtagen.

Nygart-reklamen

Nygarts reklame for kosmetiske brystoperationer er en kommerciel reklame, og skal således efterleve den lovgivning og de retningslinjer, der findes for disse.

Oprindeligt blev reklamen vist på busser i København. Siden kom den på busser på Fyn og i Jylland.

Reklamen er drøftet i FynBus' bestyrelse. Bestyrelsen tog udgangspunkt i, at reklamen var lovlig, og derfor ville man ikke afvise den.

Reklamen har siden været forelagt Sundhedsstyrelsen, idet der er tale om markedsføring af sundhedsydelser. Sundhedsstyrelsen vurderede, at teksten i den oprindelige reklame ikke var lovlig. Efter en ændring af teksten, vurderede Sundhedsstyrelsen efterfølgende, at reklamen, med samme billede, var i overensstemmelse med disse regler. I mellemtiden var Nygarts aftale med entreprenøren (Arriva) udløbet, hvorfor Fynbus ikke haft anledning til at afvise den ulovlige reklame.

Som kommerciel reklame lever den ændrede Nygart-reklamen efter FynBus' vurdering op til de nuværende regler.

Bestyrelsen har ikke efterfølgende taget stilling til Nygart-reklamen.

Dansk Palæstinensisk Venskabsforening og Palæstina Initiativet i Odenses reklamer

Reklamen fra Dansk Palæstinensisk Venskabsforening er en reklame, der indeholder meningsytringer.

FynBus blev i juni 2015 kontaktet af formanden for Dansk Palæstinensisk Venskabsforening, der forespurgte om FynBus ville være villig til at køre deres reklamekampagne på busserne. Vurderingen blev, at med de reaktioner reklamen medførte i hovedstadsområdet, var det tydeligt, at reklamen skabte splid, og dermed var reklamen at betragte som polemisk. Det blev således meddelt Dansk Palæstinensisk Venskabsforening, at FynBus måtte afvise at bringe reklamen på busserne.

Reklamen som Palæstina Initiativet i Odense ønskede at bringe, er afvist af entreprenøren, og FynBus er på baggrund af ovenstående enig i denne afvisning.

Fremtiden

FynBus' bestyrelse er enige om, at en politisk valgt bestyrelse som udgangspunkt ikke bør tage stilling til reklamer. Denne holdning deles i vidt omfang af de øvrige trafikkselskaber. FynBus ser følgende muligheder for at begrænse eller undgå bestyrelsens stillingtagen:

- 1) Tillade alle reklamer der er lovlige og overholder alle eksterne fastsatte regler, retningslinjer mv., således at FynBus' ikke griber ind, eller tager stilling, uanset hvad der måtte klages over.
- 2) Præcisere hvad FynBus forstår ved polemisk, således at entreprenørerne og deres reklamebureauer lettere kan fortolke FynBus' regelsæt, og det præciseres overfor entreprenørerne og deres reklamebureauer, at de har ansvaret for, at der ikke bringes reklamer på busser som på grænsesøgende vis skaber opmærksomhed.
- 3) Forbyde meningsytringer, men tillade lovlige kommercielle reklamer
- 4) Afskaffe reklamer på busser fuldstændig.

FynBus' bestyrelse vil i efteråret 2015 drøfte de fire nævnte muligheder.

Direktør Carsten Hyldborg